

Objaśnienia wartości przyjętych w wieloletniej prognozie finansowej na lata 2014-2022

Jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane zostały przepisem ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku do tworzenia nowego dokumentu określającego ramy prowadzonej polityki finansowej w dłuższej perspektywie. Dokumentem tym, przybierającym postać uchwały, jest wieloletnia prognoza finansowa.

WPF to instrument strategiczny obrazujący potrzeby i możliwość jednostki samorządu terytorialnego. Podstawowy okres, na jaki powinna być sporządzona WPF, to rok budżetowy oraz trzy kolejne lata. Jest to okres minimalny. Okres ten jednak może być wydłużony w przypadku realizacji przedsięwzięć wieloletnich w dłuższej perspektywie. Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej należy do wyłącznej kompetencji organu wykonawczego.

Projekt wieloletniej prognozy finansowej dla każdego roku objętego prognozą określa:

- 1) dochody budżetu miasta w podziale na :
  - bieżące
  - majątkowe, w tym :
    - dochody ze sprzedaży majątku
- 2) wydatki budżetu miasta w podziale na :
  - bieżące z wyszczególnieniem :
    - obsługa długu
    - udzielone gwarancje i poręczenia
    - wynagrodzenia i składki
    - wydatki na funkcjonowanie organów
  - majątkowe
- 3) wynik budżetu (różnica między dochodami a wydatkami)
- 4) przeznaczenie nadwyżki albo sposób finansowania deficytu
- 5) przychody i rozchody budżetu uwzględniając dług zaciągnięty oraz planowany
- 6) kwotę długu, w tym relację, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych oraz sposób sfinansowania spłaty długu
- 7) objaśnienia przyjętych wartości

Projekt wieloletniej prognozy finansowej dla Miasta Tomaszów Lubelski składa się z :

- prognozy długu na lata 2014 – 2022
- przedsięwzięciach na lata 2014-2017
- objaśnień przyjętych wartości

Podstawą konstrukcji WPF Miasta Tomaszów Lubelski są obowiązujące przepisy prawne, bieżący monitoring budżetu miasta oraz prognozowane przez Ministerstwo wskaźniki makroekonomiczne wpływające na planowane wielkości dochodów i wydatków budżetu miasta.

Przyjęte wskaźniki makroekonomiczne (które służyły do konstrukcji Wieloletniego Planu Finansowego Państwa), to przede wszystkim założenia dotyczące wzrostu PKB – stabilny wzrost w kolejnych latach.

Wynika z nich, że w 2014 roku, wzrost wyniesie 2,5 %, w 2015 roku – 3,8 % i w 2015 roku – 4,3 %. Założono również ustabilizowanie się wskaźnika inflacji w granicach 2 – 2,5

% Planowany jest spadek bezrobocia, które w 2013-2014 roku wyniesie 13,8%, 2015 roku wyniesie 13,3% i w 2016 roku – 12,8%.

Przed przystąpieniem do opracowania tego dokumentu :

- 1) zebrano wiedzę o faktach czyli o :
  - zawartych umowach kredytowych i harmonogramie ich spłat
  - realizowanych przedsięwzięciach, programach i projektach
  - udzielonych gwarancjach i poręczeniach
  - innych umowach przekraczających rok budżetowy
- 2) zebrano dane historyczne niezbędne do prognozowania dochodów i wydatków
- 3) opracowano prognozę dochodów
- 4) zebrano wiedzę o planowanych przedsięwzięciach
- 5) opracowano informację zawierającą :
  - prognozowane dochody i wydatki bieżące
  - planowane przedsięwzięcia i przewidywane ich źródła finansowania (po stronie dochodów – dotacje oraz środki z Unii Europejskiej, po stronie wydatków – wydatki bieżące i majątkowe
  - symulację poziomu spłaty zaciągniętego zadłużenia z uwzględnieniem tego, które jest planowane do zaciągnięcia w związku z już realizowanymi przedsięwzięciami
- 6) przeanalizowane możliwości finansowe związane z realizacją konkretnych przedsięwzięć.

Przy szacowaniu dochodów przyjęto założenia dotyczące poszczególnych grup dochodów :

1) **dochody bieżące :**

- dla dochodów, których Burmistrz jest organem podatkowym (podatki i opłaty lokalne) przyjęto w roku 2014 wielkości porównywalne do 2013, natomiast w latach następnych przyjęto wzrost stawek podatkowych w poszczególnych latach o stawki inflacji ustalone w WPPF
- dotacje celowe na zadania bieżące szacowano na podstawie danych wynikających z projektu ustawy budżetowej i wzrost w trakcie roku w oparciu o dane z lat ubiegłych
- udziały w podatkach PIT i CIT – uwzględniono wpływy czynników makroekonomicznych (PKB i inflacji oraz założeń dotyczących spadku bezrobocia i wzrostu wynagrodzeń), posiłkowano się także założeniami przyjętymi w WPPF dotyczącymi wzrostu wpływów z PIT i CIT - w budżecie miasta w okresie 2014 – 2022 przyjęto średnio wzrost wpływów o 8 %)
- subwencja ogólna – zaplanowano wzrost wynikający z założeń WPPF, w której zakłada się wzrost subwencji z 53,7 mld w 2013 roku do 163,5 mld w latach 2014 – 2016, średnio o około 1,5 %

ogółem wzrost dochodów bieżących w poszczególnych latach kształtować się będzie następująco: 2014 rok – -1,5%, 2015 – 2022 rok – od 1,0% do 6,0%.

- 2) **dochody majątkowe :** po przeanalizowaniu stanu mienia komunalnego dokonano oszacowania możliwości sprzedaży tego majątku w poszczególnych latach. Do dochodów ze sprzedaży majątku przyjęto dochody klasyfikowane w następujących paragrafach :

- 0770 – *wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa wieczystego użytkowania wieczystego*

- 0870 – *wpływy ze sprzedaży składników majątkowych*

W 2014 roku przyjęto m.in. wpływy tytułem dochodów majątkowych za sprzedaży hotelu „Laureat” w kwocie 2.000.000 zł.

Ze względu na utrzymujące, się słabe zainteresowanie nabywaniem nieruchomości, lokali mieszkalnych wraz z ułamkową częścią nieruchomości gruntowej, niezbędnej do racjonalnego korzystania z budynku mieszkalnego, założono, że wpływy z tego tytułu będą w wielkości określonej w WPF. Sprzedaż lokali zmniejszy udział miasta w kosztach remontów budynków komunalnych.

Obok czynników zewnętrznych, o których wyżej wspomniano, na poziom dochodów miasta będzie miała wpływ przyjęta przez Radę Miasta polityka podatkowa.

Drugą grupą wymagających objaśnień są wydatki budżetowe. Podobnie jak dochody zostaną one omówione w podziale na:

1. wydatki bieżące

- planowana od 2014 roku tendencja wzrostowa wydatków bieżących w każdym roku WPF oparta jest na wzroście wynagrodzeń i na wskaźnikach wzrostu inflacji,
  - uwzględniono także wydatki związane z obsługą długu już zaciągniętego jak również planowanego do zaciągnięcia – zakładając utrzymanie się stawki WIBOR w granicach do 4,5 %
  - uwzględniono także wydatki bieżące związane z realizacją programów dofinansowywanych ze środków z Unii Europejskiej, budżetu państwa i niewielkim wkładzie własnym z budżetu miasta na podstawie zawartych umów
- w poszczególnych latach wzrost planowanych wydatków bieżących ogółem kształtował się będzie następująco: w 2014 roku – -0,1 %, 2015 roku – 1,7 %, w 2016-2022 roku – 2,6% - 6,6%.

wydatki majątkowe

W roku 2014 przyjęto realizację następujących zadań inwestycyjnych tj:

-,„Adaptacja budynku przy ul. Zamojskiej 27 na potrzeby budownictwa socjalnego”- planowane wydatki w kwocie 1.364.070 zł z tego 810.521 zł w roku 2014 sfinansowane dotacją z zewnątrz w wysokości 40% oraz 553.549 zł w roku 2015 sfinansowane dotacją z zewnątrz w wysokości 30%.

-,„Dostosowanie budynku przedszkola nr 2 do warunków ochrony ppoż” planowane wydatki w kwocie 150.000 zł w roku 2014 oraz 250.000 zł w roku 2015 sfinansowane wkładem własnym w kwocie 400.000 zł.

-,„Poprawa aktywności gospodarczej terenów inwestycyjnych i podstrefy ekonomicznej poprzez budowę infrastruktury technicznej przy ulicy Łaszczowieckiej w Tomaszowie Lubelskim” wydatki zaplanowano w kwocie 170.000 w roku 2014 i jest to kontynuacja zadania z lat poprzednich

Przychody i rozchody budżetu miasta

1. przychody

- **w roku 2014 nie planuje się przychodów** z tytułu kredytów, zaplanowano .- „wolne środki” w kwocie 276.221 zł, pochodzące z lat poprzednich..

2. rozchody

- spłatę zaciągniętego długu zaplanowano na podstawie harmonogramów spłat pożyczek i obligacji. Całkowita spłata zadłużenia nastąpi w 2022 roku a obciążenia związane z posiadanymi zobowiązaniami z tytułu udzielonych poręczeń wygasły w 2013 roku

Wynik budżetu – jest różnicą pomiędzy dochodami budżetu a wydatkami budżetu.

W 2014 roku planuje się nadwyżkę budżetową w kwocie 383.767,- zł, którą planuje się przeznaczyć na spłatę pożyczki w NFOŚiGW oraz wykup papierów wartościowych. W prognozie w latach 2015 – 2022 planuje się uzyskanie nadwyżki budżetowej, która w całości pokryje spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek oraz wykup papierów wartościowych.

Łączna kwota długu w poszczególnych latach nie przekracza ustawowego wskaźnika, od 2014 roku zgodnie z wymogiem „nowej” ustawy o finansach publicznych spełniona zostaje relacja wynikająca z art. 243.

W roku 2014 dochody bieżące będą niższe niż wydatki bieżące o kwotę 279.430 zł i zostaną pokryte wolnymi środkami z lat poprzednich, w pozostałych latach objętych prognozą 2015 – 2022 dochody bieżące są wyższe od wydatków bieżących – czyli wynik operacyjny ma wartość dodatnią a wielkość ta pozwala na spłatę zadłużenia i możliwość finansowania wydatków inwestycyjnych. Zachowanie równowagi budżetowej w zakresie działalności operacyjnej od 2014 roku jest zgodnie z ustawą o finansach publicznych – i warunkiem koniecznym do uchwalenia budżetu miasta.

Objaśnienia do dodatkowych danych

Dodatkowe dane załączone w odrębnej tabeli przedstawiają kwoty:

- wydatków bieżących i majątkowych na realizację przedsięwzięć,
- wynagrodzeń i składek od nich naliczonych,
- oraz wydatków związanych z funkcjonowaniem organów.

Wydatki na realizację przedsięwzięć wynikają z załącznika do WPF o przedsięwzięciach na lata 2014 – 2017.

Przy opracowaniu wynagrodzeń przyjęto spadek w roku 2014 o 0,8% i w roku 2015 o 7,7% a w latach 2016-2022 wzrost w poszczególnych latach o 2 % rocznie.

Do wydatków związanych z funkcjonowaniem organów przyjęto całość wydatków planowanych w rozdziale 75022 i 75023 i przyjęto wzrost w roku 2014 o 4,4% spadek w roku 2015 o 1,3%, a od 2016 wzrost o 2 % rocznie, .

Podsumowując uzasadnienie do wieloletniej prognozy finansowej należy stwierdzić, iż celem strategicznym polityki finansowej każdej jednostki samorządu terytorialnego jest zabezpieczenie środków na realizację zadań bieżących miasta przy jednoczesnym utrzymaniu jak najwyższego poziomu wydatków na zadania inwestycyjne.

Z doświadczenia wiemy, że ciągła decentralizacja zadań państwa na samorządy przy braku zabezpieczenia w pełni środków na ich realizację powoduje, iż Miasto Tomaszów Lubelski w roku 2014 dopłaci z budżetu miasta środki kosztem realizacji inwestycji.

Dlatego też w celu utrzymania równowagi budżetowej podejmowane winny być działania stabilizujące finanse miasta polegające na:

- prowadzenie aktywnej polityki, która zmierza do wzrostu dochodów ze źródeł, na które samorząd ma bezpośredni wpływ i która kształtuje korzystną relację w stosunku do transferów z budżetu centralnego,
- stałym monitorowaniu wydatków bieżących,
- ograniczeniu wydatków bieżących,
- osiąganiu nadwyżki operacyjnej w celu zapewnienia finansowania zadań inwestycyjnych,
- intensyfikowaniu działań w kierunku pozyskiwania zewnętrznych środków bezzwrotnych,
- monitorowaniu zadłużenia miasta, niezaciągania zobowiązań kredytowych, które powodowałyby przekroczenie wskaźnika długu zgodnie z art. 243w relacji do dochodów i utrzymanie wskaźnika długu na możliwie niskim poziomie z uwagi na niepewność poziomu dochodów i trudną sytuację na rynku krajowym zwłaszcza na długoterminowym, gdzie o kredyt coraz trudniej i za cenę o wiele wyższą,
- ograniczenie dofinansowania zadań niebędących zadaniami własnymi miasta.

W związku z dużymi potrzebami inwestycyjnymi staje się koniecznym zaciągnięcie zobowiązań kredytowych przy jednoczesnym utrzymaniu wskaźników zadłużenia w bezpiecznych wysokościach, a to tylko należy czynić poprzez maksymalne wydłużenie

okresu spłaty rat kredytowych i poszukiwać dostępu do najtańszych źródeł finansowania zapewniających karencję w spłatach i długi okres spłat. Działania te dotyczą m.in. emisji w roku 2012 i 2013 obligacji komunalnych.

Zarządzanie finansami miasta wymaga zachowania zarówno na etapie planowania jak i realizacji budżetu odpowiednich relacji pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi, tak aby możliwe było wygospodarowanie nadwyżki operacyjnej bardzo istotnej z punktu widzenia utrzymania w miarę możliwości wysokiego potencjału w zakresie absorpcji środków europejskich oraz poziomu wiarygodności kredytowej miasta.

W związku z powyższym realizacja celów polityki budżetowej na najbliższe lata wymagać będzie dążenia do takiej polityki finansowej, która nie tylko umożliwi wykonywanie zadań niezbędnych czyli zabezpieczenie środków na wydatki obligatoryjne wynikające z ustaw ale też zapewni realizację planów i projektów rozwojowych bez nadmiernego zadłużania i ponoszenia kosztów jego obsługi.

Przy planowaniu budżetów miasta na lata następne niezbędne będzie ograniczanie dynamiki wydatków bieżących.